

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Cene inseratom po dogovoru

PONEDELJSKI

SCOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 1996 - Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Avstrija se prenavlja

Rdečega Dunaja ni več

Razmah gibanja „za rdečo zastavo s črnim križem“

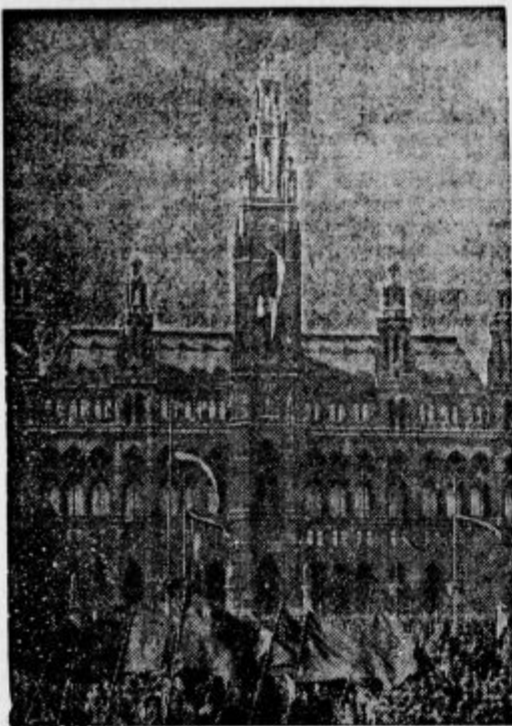
Dunaj, 21. aprila 1934.
Po 15 letih socialdemokratske vlade je Dunaj spremenil svoje obličje. Dobil je novo samoupravo, novega župana, nov odbor. Zalogstni dogodki februarске revolucije so obnovo pospešili in kar so pred enim letom nekateri izražali kot željo, se je po krivdi socialnih demokratov samih oziroma njihovih levičarskih priganjačev uresničilo. Na županovi mizi na magistratu, kjer je toliko let sedel in vladal veliki Lueger, stoji zopet križ, kot znamenje, da je zavladal popolnoma nov duh na Dunaju, ki se je vrnil nazaj h krščanstvu. V velikih stanovanjskih trdnjavah, kjer so bili pred 6. februarjem vzdane strojnice in topovi, se polagoma odpirajo kapelice in cerkvice, razvija se dušno pastirstvo tam, kjer so bila središča stanovskega sovraštva in protikrščanske gonje.

Rdeči ali krščanski?

Vprašati ste me, kako so Dunajčani sami sprejeli te spremembe. Teško je v enem stavku odgovoriti na tako obširno vprašanje in nevarno je iz nekaj bežečih vtisov delati splošne sklepe. L. 1932. so krščanski socialci dobili pri občinskih volitvah nekaj čez 20 odstotkov vseh glasov, ostalo so pobrali v večini socialdemokrati in nekaj tudi Vse-nemci ter narodni socialisti. Toda s tem nikakor ni rečeno, da krščanski socialci nimajo pravice, da na Dunaju vladajo. Svoje dni je dr. Lueger razpolagal z ogromnimi večinami Dunaja in to dolga leta. Dunajsko prebivalstvo brez dvoma ni v enem desetletju spremenilo svoj svetovni nazor in slo v socialdemokratski tabor pri preobratu, ker so socialisti Dunaj kratkotalno vzeli v svoje roke ter ustvarili v občini strahovladu, ki se ji je prebivalstvo v težavnih, lačnih povojnih letih moralo upogniti, če je sploh smelo računati na kakšno pomoč. Ni res, da bi bil Dunaj najprej zavrgel svoje stare krščanske tradicije in poklical na oblast socialdemokrate, res je nasprotno, da so socialisti dnevne preobrate izkoristili, da so si oblast uzurpirali ter nato uporabljali vsa sredstva, da so Dunaj od zgoraj dol pordečili. Priznati pa se mora socialdemokratski upravi, da je za dunajsko prebivalstvo veliko storila. Če naštejemo samo dejstva, da so dobili stotisoči udobna stanovanja, je to le ena za-služka, za katero je bilo prebivalstvo socialdemokratski stranki hvaležno, ne da bi s tem hotelo izjaviti, da je sprejelo tudi njihove svetovne nazore. Saj imate tudi med koroškimi Slovenci cele trume slovenskih kmetov, ki so volili rdeče. Zakaj? Ker so postali marksisti? Neumnost! Zato, ker so bili stranki hvaležni, da se je zavzemala za njihovo starostno zavarovanje.

Dunaj se je oddahnil

Dunajsko prebivalstvo, ne samo tistih 20 odstotkov zvestih, ampak tudi večina ostalih, ki so iz teh ali drugih razlogov nosili svoje glasove socialistom, se je oddahnilo, ko je izginila na rotovžu rdeča zastava. To bo moral izpovedati tudi vsak

Dunajski mestni magistrat.

inozemski opazovalec, ki se je mudil tukaj, se razgovarjal z ljudmi, in ki hoče biti v svoji sodbi nepristranski. Dunaj je imel rdeče diktature dovolj in mu je odleglo, ko je izvedel, da je ni več.

Nov dunajski občinski odbor bo stanovski in bo sestavljen iz 12 članov kulturnih stanov (3 iz katoliške cerkve, 1 iz protestantske in 1 iz židovske verske skupnosti, 1 iz umetnostnih in 1 iz znanstvenih krogov ter 5 iz šolskovzgojnegu stanu), 12 iz trgovine, obrti in industrije, 4 članov iz kmetijstva, 4 iz denarnih ustanov, 4 iz svobodnih poklicev.

Novi ljudje

Novi dunajski župan dr. Schmitz spada k radikalnemu krilu nekdanje krščansko-socialne stranke in ga smatrajo za najbolj vrednega naslednika rajnega dr. Luegerja. On je preveč velik šolnik in se je že od nekdanj zavzemal za dosledno krščansko kulturno politiko. Prve posledice se bodo pokazale v dunajskem šolstvu, kjer bo treba pomesti ogromne kupe socialističnih smeti. V vladah pokojnega Seipala je bil tudi prvobojevnik za radikalno zakonodajo o socialnih zaščitah. On je brez-kompromis Avstrijec. Pripadal je menda vsem vladam od 1922 dalje kot socialni ali prosvetni minister. Dunaj bo čutil to krepko pest in to z bistrim razumom okrepljeno železno voljo novega župana. Posebno zanimiva je tudi osebnost tretjega podžupana dr. Winterja, ki je priznan socialnopolitičen pisatelj ter kot zagovornik sodelo-

vanja med socialisti in med državnim kanclerjem dr. Dollusom in je krivda samo pri socialistih, da do tega ni prišlo. Njegova naloga bo seveda obstajala v tem, da se zopet približa socialistom in jih skuša pridobiti za pametno sodelovanje. Izdal je znano geslo: »Stojmo na desnici, mislimo na levičarje in se bori sedaj za ločeno delavsko organizacijo »delavsko fronto«, ki naj po nemškem načinu tvori samostojno ustanovo. Predložil je tudi novo zastavo in sicer rdeče barve s črnim križem na sredi, kar naj »priča za stanovsko vzajemnost vsega nekdanj socialističnega in krščanskega delavstva«. Njega v velikih državnih svetih silno spoštujejo in vidijo v njem levičarsko usmerjenega krščanskega revolucionarja, ki hoče na vsak način uresničiti skupno stanovsko fronto delavstva.

Fašizma ne!

Zgoraj sem zapisal, da se je dunajsko prebivalstvo oddahnilo, ko je pri Karl Marx-Hofu padel rdeči režim Dunaja. A s tem seveda nočem reči, da je sedaj že vse navdušeno za novi režim in za nove može. Novi režim si bo moral Dunajčane šele osvojiti in če se bo novim ljudem posrečilo, da zares uvedejo čisto novo dobo, ki bo prebivalstvo zadovoljila. Oni na noben način ne smejo slabše gospodariti kot so socialisti. Na drugi strani pa je gotovo, da bodo simpatije Dunajčanov odvisne tudi od splošnega političnega razvoja v državi. Dunajčan ni nikakor navdušen za fašistične eksperimente in če bi v Avstriji končno le zmagal Heimwehr in državo vkoval v fašistično diktaturo, potem na simpatije Dunaja ne sme računati. Krščanski može, ki so prevzeli v svoje roke usodo Dunaja, imajo sedaj previdnostno priliko, da dejansko pokažejo, kaj lahko nudi prebivalstvu uprava, ki bo vladala na osnovi krščanskih načel. Kot je preje z obudovanjem svet sledil dejanjem dr. Luegerja, tako gleda sedaj z upravičeno radovednostjo na njegove naslednike.

Barthoujeva zahteva od Poljske

Poštena nevtralnost v veliki borbi med Francijo in Nemčijo

Varšava, 22. aprila. Tg. Nocoj je prispel semkaj francoski zunanji minister Barthou in je to sploh prvi obisk francoskega aktivnega ministra v prestolnici poljske zaveznice. Oficijski sprejem je bil sijajen in francoski minister bo smel poročati domov, da je okrog njega zažvelo tradicionalno francosko-poljsko prijateljstvo v najinljivejši obliki. Vse mesto je v zastavah, po razsvetljenih ulicah se valijo ogromne množice ljudstva, noseč majhne francoske zastavice v rokah ter vzklikajo francoskemu narodu. Pred francoskim poslanstvom se zbirajo vse popoldne množice meščanov v pričakovanju dogodkov. Nocojšnji večer ni prinesel nobenih presenečenj in je bil posvečen samo sprejemnim svečanostim. Zelo važen pa bo sestanek z maršalom Pilsudskim še nocoj, o katerem pa v javnosti ni prodrla nobena gotova vest. Večji razgovori se začnejo šele jutri in se bodo nadaljevali ves popjutrišnji dan.

Kljub temu zunanjemu navdušenju pa si politični krogi nikakor ne prikrivajo resnice, da je dnevi red razgovorov zelo obsežen in tvarina zelo resna. Nemška politika je zadnje čase posvetila vso svojo pozornost evropskemu vzhodu in se ji je posrečilo odnesti na teh področjih tudi znatne zmage. Njen sporazum s Poljsko spada v ta okvir. Njeni sunki v Romunijo in v Bolgarijo, da celo v Sirijo in Palestino, so zunanji znaki njene vzhodne ofenzive. Kakor da bi Nemčija hotela po drugi poti čez Poljsko, Madjarsko, Romunijo in Bolgarijo obnoviti svojo predvojno politiko, ki je bila znana pod imenom »Hamburg-Bagdade« (t. j. »Drang nach Osten«). Barthoujevo potovanje ima torej v prvi vrsti namen, da stre nemško prodiranje na vzhod in njegova posvetovanja v Varšavi so samo en del širokopoteznega diplomatskega programa, ki ga hoče nova francoska vlada izpeljati na celi fronti proti Nemčiji.

Zdi se, da Francija nima namena vpregati Poljske v kakšno novo vojaško zvezo proti Nemčiji, pač pa da ji gre za tem, kakor se je izrazil Vašemu dopisniku ugledni češki diplomat, da pridobi Poljsko za »pošteno nevtralnost« za primer kakšnega obračuna med Francijo in Nemčijo. Ni dvoma, da bi Barthoujev obisk ne dosegel tega uspeha. Šele potem bo Francija prešla na uresničenje svojega širšega načrta, ki ni nič več in nič manj kakor tradicionalna zveza s sovjetsko Rusijo. Zato ne bo res, kar nekateri tukaj ugibajo, da želi Francija obnoviti vojaško zvezo s Poljsko in prisiliti Poljsko, da stvori vojaško zvezo z Ru-

sijo, ampak je mnogo bolj verjetno, da išče Barthou poljsko nevtralnost, da se bo potem tem lažje pogajal z Rusijo na eni in s Malo zvezo na drugi strani. Pisanje vladnega tiska, kot je »Gazeta Polska«, nas popolnoma utrjuje v navedenem mnenju.

Francija se organizira, da bo kos tudi novi hitlerjevski Nemčiji

Pariz, 22. aprila. Tg. Semkaj je nenadoma prispel predsednik belgijske vlade Broqueville in je njegov prihod zelo iznenadil politične kroge. Zdi se, da je njegov obisk v zvezi z novimi razorožitvenimi predlogi kakor tudi s temeljito preosnovo francoske zavezniške politike. Francija želi očitno izprazniti nekoliko zastarelo kolesje svojega zavezniške sistema in ga postaviti na novo podlago. Potovanje Barthouja v Varšavo in v Prago, dolgo bivanje Titulesca v Parizu, intenzivno nadaljevanje sporazumevanja na Balkanu, Mušanov obisk v Nemčiji ter sedaj še prisotnost belgijskega državnika čisto jasno odkrivajo označene namene francoske zunanje politike. Francija se organizira, da bo v novi Evropi kos hitlerjevski Nemčiji.

Romunski politični procesi

„Pol Bukarešte v zrak“

Precup in Angelescu - dva moža, ki bi oba rada postala diktatorja

Bukarešti, 22. aprila. Tg. V političnem procesu proti zarotnikom polkovnika Precupa zanimata romunsko in sploh vso evropsko javnost najbolj osebi Precupa samega in generala Angelesca. Zdi se, da predstavljata oba dve nasprotujoči si držav-nopravni ideologiji, ki se borita za nadoblast in

General Angelescu.

za katerima se skrivajo ločni interesi evropskih velesil. Polkovnik Precup je začel svojo vojaško kariero kot poročnik v 32. c. in kr. pešpolku v Avstriji in je kot tak služil v Budimpešti. Ker je bil zelo ambiciozen, je pobežal ob prevratu v Romunijo, odkoder se je kot major vrnil zopet na Madjarsko, ko so Romuni slednjo zasedli. Pozneje je bil več let tudi kot romunski general-štabni častnik dodeljen jugoslovanskemu general-

Mušanov v Berlinu

Berlin, 22. aprila. Tg. Bolgarski ministrski predsednik Mušanov je imel dolge razgovore z zunanji ministrom Neurathom in je bil danes sprejet tudi od predsednika Hindenburga. Ves nemški tisk posveča temu obisku največjo pozornost in ga čisto vidno spravlja v vzročno zvezo s potovanjem francoskega zunanje ministra Barthouja v Varšavo, češ, da se križata nemška in francoska zunanja politika v zelo ostrem kotu na evropskem vzhodu, kjer igra Bolgarija odločilno vlogo za uresničenje francoskih in nemških načrtov. Mušanov odpotuje nocoj iz Berlina. (Na sliki vidimo Mušanova na kolodvoru, ko ga sprejemajo nemški državniki.)

Avstrijski konkordat

Dunaj, 22. aprila. Tg. Iz uradnih krogov poročajo, da bo nova avstrijska ustava tudi uzakonila konkordat med Avstrijo in med Vatikanom, tako da konkordat sploh ne bo več prišel na razpravo pred kakšno zakonodajno ustanovo. Ustava bo med drugim in v zvezi z konkordatnimi določili predpisala, da v Avstriji nihče ne more menjati vere do šestnajstega leta starosti (stara ustava določa kot najvišjo mejo štiri leta).

„Rajši ponosno podleči kakor breznačajno živeti“

Köln, 22. aprila. Tg. Pravkar se je končal občni zbor Zveze nemških katoliških akademskih društev, na katerem so sklenili, da prenehajo biti katoliška dijaška zveza in da se priključijo hitlerjevski organizaciji. Dr. Forschbach, ki je bil pred nekaj meseci postavljen za obveznega vodnika katoliških dijakov, je postal njihov zavodnik. Na občnem zboru se je odepila od zveze močna skupina dijaštva, ki si je izbrala za geslo: »Rajši ponosno podleči, kakor breznačajno živeti!«

Poljski „plavosrajčniki“ prepovedani

Varšava, 22. aprila. To. Iz Katovic poročajo, da je policija v poljski Šleziji razpustila organizacijo »plavosrajčnikov«, kakor se naziva radikalna mladinska stranka.

Madjari ostanejo nepoboljšljivi

Gömbös ponuja sodelovanje Mali zvezi, če ji prizna revizijo meja

Budimpešta, 22. aprila. Tg. Ministrski predsednik Gömbös je imel pred finančnim odborom parlamenta daljši zunanje-politični govor, ki ga je časopisje prineslo, a ne popolnoma. Izpustilo je po nalogu ali namenoma zelo važno izjavo, ki se tiče organizacije srednje Evrope v zvezi z rimskimi protokoli. Po izjavah članov finančnega odbora, ki so rekli, da prevzamejo za to polno odgovornost, se je Gömbös o tem predmetu tako-le izjavil:

»Rimski protokoli, ki uvajajo tesno sodelovanje Italije, Avstrije in Madjarske, niso noben zaključek del kakšnega političnega programa, ampak šele začetek in izvrševanju velike zamisli, ki hoče ozdraviti srednjo in vzhodno Evropo na podlagi načela, da so vsi narodi enakovredni. Mala zveza ima tudi svoj načrt v Podonavju, toda ona hoče Madjarsko v gospodarskem oziru najprej podjarmiti, da bi jo na ta način lažje tudi politično držala v šahu. Toda temu je sedaj konec, zakaj Madjarska je pretr-

gala železni obroč, ki jo je okrog in okrog obdajal in je pripravljena, kadar bo dosegla vse svoje pravice, sodelovati tudi z Malo zvezo. Če Mala zveza želi zasledovati napram nam politiko prijateljstva, mora najprej priznati, da nobena rešitev srednje- in vzhodnoevropskih problemov ni mogoča brez popolnega miroljubnega razčiščenja z nami. Mi bomo radi sodelovali tudi z Malo zvezo, če ona pristane na pravično revizijo meja, tako glede gospodarstva kakor tudi na polju politike, in če vendar enkrat začne z nami postopati, kakor se postopa z narodom enake vrednosti in enakih pravic.«

Madjarski tisk je brez dvoma namenoma izpustil to načelno izjavo madjarske vlade, da ne bi neugodno uplivala na sedanja pogajanja v Podonavju, ki so načelno izključila vsako namigavanje na revizijo meja. Za politiko Madjarske pa so gornje besede značilne in vredne da jih nihče ne pozabi

Rudar ne ve ne ure ne dneva

Kakanj je zažrnila strašna bol

Eksplozija plinov je povzročila grozno razdejanje - dozdej 52 rudarjev mrtvih - težavno reševanje

Kakanj, 22. aprila. m. Vsa okolica stoji pod strašnim vtisom včerajšnje eksplozije, ki je nastala v tukajšnjem rudniku in ki je zahtevala toliko žrtev. Vse mesto je v črni. Na cesti se sliši samo jokanje žensk in otrok in ves pogled na mesto je strašen; človeku se trga srce od strašnih prizorih, ki se odigravajo pred vzhodom v rudnik. Pred vzhodom v jamo je četa orožnikov, ki ne pušča nihogar blizu. V jamo se neprestano pošiljajo rakve, ki se v presledku 10 minut neprestano vračajo iz jame. Reševalci onemogli nosijo krsto za krsto v dvorano.

1000 delavcev

Rudarji Kakanj se nahaja v visokem okraju blizu Visokega, in sicer vzhodno od postaje Kakanj, od katere vodi do rudnika industrijska proga. V bližini tega rudnika se nahaja tudi rudnik Zevca in Breda. Rudnik Kakanj je bil odprt leta 1905. V rudniku se pa dela intenzivno šele od pretrata sem in je v rudniku 5 milijard kub. metrov premoga, ki dosega 5300 kalorij ter se uporablja predvsem za železniški in rečni promet. V rudniku je bilo zaposlenih nad 1000 ljudi. Niso bili to samo profesionalni rudarji, ampak je bilo tudi zelo mnogo delavstva iz okoliških revnih vasi, ki jim zemlja ni prinašala dovolj zaslužka. Rudarji pa so bili večinoma Slovenci in Zagorci. V rudniku se je delalo na tri sifite. Prva skupina je delala od 7 zjutraj do 3 popoldne, druga od 3 do 11 zvečer in tretja od 11 do 7 zjutraj.

Črni dimi...

Eksplozija je nastala včeraj točno ob 13.45. V tem trenutku se je po vsej okolici začelo strašno votlo bobnenje kakor ob najhujšem potresu. Vse prebivalstvo se je zdrnilo. In res, ni preteklo dolgo časa, ko se je začel dvigati gost oblak, ki ga je bilo mogoče videti celo od železniške postaje Kakanj, ki je oddaljena od rudnika 3 km. Takoj nato je prezelelo ozračje ostro piskanje tovarniških siren, ki je klicalo rudarje in prebivalstvo na pomoč. Vse je bežalo k rudniku. Takoj se je zbrala tudi skupina reševalcev, ki si je nadela plinske maske in šla v rov. Na lice mesta je takoj prišel ravnatelj rudnika ing. Jakob Kučan, ki je tudi odšel takoj v rov, pa ga je voziček stisnil ob zid in mu zdobil desno roko.

Medtem so že prihajale rodbine pred vhod. Nato so tudi že pridrvili iz stare jame prvi rudarji vsi zbegani, ter zbežali na prosto. Od sebe niso mogli dati niti besede.

Reševalna dela se nadaljujejo z naravnost nadčloveškimi močmi.

Kolikor se je moglo do sedaj ugotoviti, so vzroki nesreče sledeči:

Vzroki katastrofe

Rudarji so kopali premog in so navrtavali luknje v premogovne sklade ter jih z običajnimi sredstvi razstreljevali. Ob priliki miniranja teh premogovnih skladov je vdrla v rov količina nekaj sto kub. metrov eksplozivnega plina metana. V trenutku je nastala strahovita eksplozija. Vsi delavci, ki so se nahajali v bližini eksplozije, so bili v trenutku zasuti. Rešili so se lahko samo oni, ki so bili na periferiji rova. V trenutku eksplozije se je slišal strahovit sunek in votlo bobnenje, kateremu je sledil protisunek. Tako namreč eksplozija metan. Po eksploziji je nastala grobna tiskina ter je ogljikov monoksid opravil svoje delo še tam, kjer je eksplozija prizanesla nesrečnim rudarjem in zadušil ter zastrupil mlada bitja, ki so bila v rovu. Ob času eksplozije je bilo v rovu 221 rudarjev. Do nočej se reševalci potegnili iz rova.

52 trupel

Za usodo 78 rudarjev se še ne ve, torej se je rešilo 91 rudarjev, ki so nato odšli vsi zbegani in potrti na svoje domove, odkoder se sedaj zopet vračajo in se stavišajo na razpolago za reševalna dela. Med rešenimi se nahaja tudi Slovenec Ivan Štok, ki se je rešil naravnost na čudovit način. Čeprav je bil že zelo zasut, se ima za svojo rešitev zahvaliti zračnemu pritisku, ki ga je povzročila eksplozija, in ki ga je vrgl kakor pero v rov, po katerem je prihajalo nekaj svežega zraka. Štok je nekaj časa klical na pomoč, nato pa se je začel z nadčloveškimi močmi plaziti po vseh štirih iz ogroženega rova in se je privlekel tako do rova, kjer je funkcionirala ventilacija. Tu so ga našli reševalci, ki so ga spravili na plan in prepeljali v bolnišnico.

Reševanje

Zaradi eksplozije so se v rovu pokvarili vsi telefoni in vse električne naprave, radi česar je reševalna akcija zelo otežkočena. Reševalne skupine delajo z nadčloveškimi napori. Tu se vidi, kako velik je čut do bližnjega, do onih, ki gledajo vsak dan smrti v obličje. Može so hodili v rove reševati svoje tovariste ter delali v rovu tako dolgo, dokler jih niso nezavestne odnesli na zrak. Takoj, ko so prišli k zavesti, so se zopet podali na nevarno delo, kjer so jih zopet morali nositi na plan skoraj nezavestne in to se je ponavljalo večkrat.

Kakanj nudi žalosno sliko. Vse je zavito v črno. Za snoči je bila napovedana zabava Jadranske. Namesto te zabave se je rudarska dvorana spremenila v mrtvašnico. Vsi zvonovi obeh cerkva, katoliške in pravoslavne, neprestano zvonijo. Na kraju nesreče sta neprestano duhovnik Derić in pravoslavni pop Mijatović, ki tolažita nesrečne

družine. V rudarski dvorani se v času, ko to poročamo, nahaja 52 mrtvih rudarjev, položenih v krste. Skoraj vsakih 10 minut so se krste vračale iz rova z novimi žrtvami strašne nesreče, ki je do sedaj pri nas največja, spada pa tudi med največje rudarske katastrofe na svetu. Mizarji kakanjskega rudnika neprestano delajo nove rakve in jih spuščajo v rov. Reševalne skupine so nosile mrličje iz spodnjega rova v višji rov, kjer so jih najprej identificirali, v kolikor je to sploh bilo mogoče, nakar so položili nesrečne rudarje v krste in jih pošiljali na plano, od tam pa v rudarsko dvorano.

Pred rovom

Vsi mrličji so zogljeni. Spoznati jih je le po ostankih obleke, obutvi, po zobeh ali pa po kakih drugih znakih, samo po obrazu ne. Med njimi pa je tudi nekaj mrličev, ki so popolnoma zgoreli in jih ni bilo mogoče spoznati. Pred vzhodom v rov straži četa orožnikov pod poveljstvom komandirja Dimitrijeviča. Pred rovom je zbrana velika množica ljudi, po večini žen in otrok in se dogajajo razburljivi prizori. Zene ihtijo, istotako otroci in svoji žrtev katastrofe. Potem zopet utihnejo in ko se prikažejo iz rova nove krste, se ponovno razjokajo. Mrličje so nosili iz rovoev od večerj popoldne vsa noč in danes dan. Reševalci še vedno z nadčloveškimi napori rešujejo svoje tovariste. V Kakanju skoraj ni hiše, ki bi ne izgubila kakoga družinskega člana. Neke žena z 11 otroci je izgubila moža. Posebno pozornost je vzbujal tudi majhen deček, ki je jokal za izgubljenima dvema bratoma. Vodnih črpalk desletje še niso mogli spraviti v obrat in je pričela voda prodirati v rove. Kljub temu pa reševalci to ne ovira in gaziijo že do pasu v vodi. Reševalcem iz Kakanja pomagajo tudi rudarji iz Breze, Kreke in celo iz Mostarja. Še vedno se dogajajo slučajji, da morajo reševalce zaradi strupenih plinov hitro menjavati. To bi bila prva slika. Zalost je zavladala v vseh teh krajih in vtisov, ki jih človek ob pogledu na nesrečne žrtve, na prizore pred rudnikom, na jokajoče žene in otroke zore pred rudnikom, na jokajoče žene in otroke dobi, popisati ni mogoče.

Na kraju nesreče je stalno minister za gozdove in rudnike dr. Ulmanski, minister za socialno politiko dr. Fran Novak, nadalje ban drinske banovine Velja Topovič, ki je družinam razdelil prvo pomoč. Tudi bratovska skladnica izplačuje v smislu svojih pravil pomoč rudarskim družinam. Združeno rudarskih nameščencev iz Sarajeva je nakazalo znesek 25.000 Din. Minister za gozdove in rudnike dr. Ulmanski je v imenu vlade nesrečnim družinam izjavil, da bo vlada skrbela za vzdrževanje družin, ki so izgubile svoje hranilce.

Pogajanja v Varšavi

Paris, 22. aprila. p. Danes je francoski zunanji minister odpotoval v Varšavo na obisk k poljskim državnikom. Na njegovem potovanju ga spremljajo zastopniki agencije Havas ter vseh večjih francoskih listov. Za njegovo potovanje vlada v francoskih krogih velik interes, posebno pa naravno v poljskih listih. Francoski politični krogi poudarjajo, da imajo pogajanja tudi velik gospodarski pomen. Gre za najrazličnejša vprašanja francosko-poljske trgovine, kakor n. pr. vprašanje kontingentov za uvoz poljskega blaga v Francijo. Zato se bodo pogajanja vršila v treh smereh: 1. gre za povečanje francoskih uvoznih kontingentov in sploh odstranitev vseh zaprek v medsebojnem prometu. 2. Nadalje se bodo vršila pogajanja glede plasiranja francoskega kapitala na Poljskem. Saj je znano, da je prav v zadnjih 14 letih Francija investirala ogromne svoje kapitalije v poljski industriji in drugih podjetjih. 3. Gotovo je pa tudi, da politična pogajanja ne bodo omenjala samo gospodarskih vprašanj. Gre predvsem za ureditev medsebojnih vojskih vprašanj, ki so v zvezi s poljsko-francosko vojaško pogodbo, ki bo revidirana odnosno postavljena na druge temelje.

Kri teče v Spaniji

Madrid, 22. aprila. p. V Madridu in nekaterih drugih španskih mestih je prišlo do spopadov med desničarji in levničarji, ki so krivavo nehali. Bilo je več ranjenih. V Madridu samem je bil v zvezi s prometnim strajkom razglašena splošni strajk. Po cestah krožijo patrolje orožništva na konjih. V ostalem vladu v Madridu red. Izvršenih je bilo par sto aretacij. V Aranjuezu so socialisti napadli avtobus, v katerem so se peljali člani Acion popular, v katerem Socialisti so metali bombe. Prišla je civilna garda, ki je morala v svrhu vpostavitve miru oddati več saly in so bile ranjene 4 osebe.

Paris, 22. aprila p. »Journal« piše, da je pričakovati velikih izprememb v Lerrouxovi vladi. Odstopili bodo trije ministri: vojni, finančni in delovni. V glavnem bo kriza izbruhnila zaradi tega, ker se radikali pogajajo z desničarskimi strankami za nove politične kombinacije. Značilno je, piše francoski list, da na mesto odstopivšega pravosodnega ministra še ni bil imenovan noben politik.

Razorožitev

Paris, 22. aprila. p. Italijanski državni podtajnik Suvich se je danes dopoldne pripeljal z rimskim ekspresom v Paris. S kolodvoru se je takoj podal k predsedniku francoske vlade Doumergueju, ki ga je sprejel v zunanjem ministruvstvu in s katerim se je nekaj časa razgovarjal v prisotnosti italijanskega poslanika v Parisu. Suvich je nato ob 12.20 odpotoval dalje. O sestanku obeh državnikov je bil izdan uradni komunik, ki pravi, da se italijanski državni podtajnik na svoji poti na prijateljski obisk v London ni hotel izogniti priliki, da bi ne obiskal predsednika vlade, s katerim je imel prirečen razgovor.

Tihotapci na avstrijski meji

Belgrad, 22. aprila. p. Na severni meji z Avstrijo je hotelo 6 tihotapcev s saharinom neopaženo prekoručiti mejo. Toda opazili so jih obmejni stražniki. Ker so se na njih poziv spustili v beg, so stražniki začeli nanje streljati in sta bila dva tihotapca smrtno zadeta, eden je bil zajet, dočim so ostali trije ušli.

Drobne vesti

Belgrad, 22. apr. Danes se je vršil pod predsedstvom Milana Stojanovića 7. redni občni zbor delničarjev Obrtne banke kraljevine Jugoslavije. Navzočih je bilo 500 delničarjev.

Belgrad, 22. apr. m. Danes dopoldne se je vršila v dvorani Zvezde nabavljilnih zadrug državnih nameščencev glavna skupščina bolniškega fonda držav. prometnega osebja. Skupščini so prisostvovali delegati bolniškega fonda iz Belgrada, Ljubljane, Zagreba in Subotice.

Belgrad, 22. apr. m. Danes dopoldne se je vršil v društvenih prostorih občni zbor belgradske sekcije Jugoslovan. časnikarskega združenja. Izvoljena sta bila stara upravni in nadzorni odbor.

Mexico City, 22. aprila. p. V Mehiki je prišlo sedaj do ustanovitve fašističnega gibanja. Svojo fašistično stranko, ki se imenuje gibanje »zlatih strajc« v zorn črnih in modrih, je namestnik ustanovil general Nicola Rodriguez. Cilj novega gibanja je boj proti inozemcem in židom.

Paris, 22. aprila. p. Romunski zunanji minister Titulescu je danes odpotoval iz Pariza v Zenevo. Na kolodvoru se je poslovil od njega šef protokola zunanega ministruva.

Vlak povozil očeta petih otrok

Celje, 22. aprila.

V soboto okrog pol osmih zvečer je osební vlak, ki prihaja iz Maribora v Celje, povozil v Zavodni pri železniškem prelazu neznanega moža. Istčasno je vozil iz Celja proti Mariboru tovorni vlak. Zapornice na prelazu so bile zaprte in neznanec je za zapornicami čakal, da tovorni vlak odpelje, takoj nato pa hitel čez progo, ker ni opazil prihajajočega osebnega vlaka, ki ga je podrl na tla in skoraj dobesedno razmesaril. Neznanec ima razbito glavo, odrezani obe nogi ter levo roko dvakrat. Mož je bil seveda na mestu mrtov. O nesreči je bila takoj obveščena policija in okrožni zdravnik g. dr. Hočevar. Dogodek sta videla neki železniški sprevodnik in neki trgovski nastavljenec. Pri neznanem možkem so dobili 23 Din gotovine, avtobusno vozovnico mesta Celja za 30 Din in plačan račun tvrde Rakusch za 4 Din, dalje družnik, nahrbtnik, v katerem je imel kos belega kruha, dve steklenici, košček svinjske pečenke, zavite v papir, na katerem je bil napis Rožanc Anton.

Danes okrog polodne so šele ugotovili, da je ponesrečenec 57letni Josip Stukelj iz Pecla, občina Vereče v šmarnem okraju in je oče petih otrok. Stukelj je odšel v soboto ob 5 zjutraj od doma po gospodarskih opravkih k posestniku Uršiču na Savo in se je mislil očividno zvečer vrniti, pa je pri tem zašel pod vlak.

Naznanila

Pevecem »Ljubljane«. Zaradi Materinskega dne Kršč. ženskega društva drevi ne bo pevске vaje. Pogreb g. Antona Pintarja bo jutri v ponedeljek točno ob 2 iz hiše žalosti, Celovška cesta 219 (nasproti gostilne pri Kavčiču).

Maribor in Celje sv. Janezu Bosku

Veličastna proslava v Mariboru

Maribor, 2. aprila.

Zgledu Ljubljane je sledil tudi Maribor, da izkaže čast in slavo Don Bosku svetniku, veličastno zaščitnika mladine, ki ji je bil posvetil vse svoje svetniško življenje. Mariborska stolnica je te dni sprejemala vase množice ljudi iz vseh stanov in poklicev, ki so nudile primer vzorne udanosti in ljubezni do novega svetnika, zlasti ob večernih slovenskih pridigah, ki jih je imel veržejski salezijanski ravnatelj dr. Volčič in ob katerih je vstajala pred poslušavci živa podoba svetniške in osebnostne Don Boskove veličine. Zaključne cerkvene proslave slovesnosti pa so bile določene za današnjo nedeljo. Po pridigi ob pol 6 je bila sv. maša pred Najsvetejšim, ki jo je daroval stolni in mestni župnik kanonik msgr. Mihael Umek. Ob tej priliki so dolge vrste mož in žena, fantov in deklet pristopile skupno k mizi Gospodovi ter tako dostojno zaključile tridnevne cerkvene svečanosti v proslavo Don Boska svetnika. Višek je tvorila slavnostna propoved lavantinskega vladike dr. Ivana Jožefa Tomažiča s pričetkom ob pol desetih in slededca pontifikalna sveta maša z zahvalno pesmijo in blagoslovom.

V svoji pridigi je prevzval vladika dr. Tomažič prikazal svetel življenjski lik sv. Janeza Boska. Orisal je v znesenih besedah in z globokim spoznanjem vznošeno življenjsko pot svetnikovo, njegovo vzgojno delo, s katerim je začrtal pot, po kateri mora iti prava mladinska vzgoja. Glavne vzgojne smernice, ki jih je svetnik v svojem življenjskem delu zastavil in s katerimi je dosegal vekokratne uspehe, so bile ljubezen in krotkost njegovega značaja; z ljubeznijo si je pridobil ljubezen mladine, s krotkostjo njeno zaupanje; s čiščenjem Device Marije in svetnikov božjih je navajal mladino k svetlim vzgledom ter jo vodil preko nevarnih in opolzkih poti. Z navajanjem k spovedi in sv. zakramentom je kremenil značaj in voljo svojih varovancev ter jim vlivl silo, da so vztrajali v dobrem. Boskova vzgojna načela so trajne vrednosti in danes potrebna, kakor kdaj prej. Današnja mladina potrebuje voditeljev, kakor je bil veliki svetnik, danes se moramo oklepati smernic, ki jih je začrtal on, da rešimo mlade duše nevarnosti, ki jim groze. Ob zaključku svojih globoko zajetih besed je primerjal življenje in delovanje Don Boskovo z življenjem in delom njegovega drugega veličastnega sovlastnika na verskem in narodovzgojnem polju — našega Antona Martina Slomška. Kakor Don Bosko, tako je tudi škof Slomšek vodil slovensko mladino, jo vzgajal v ljubezni

do Boga in naroda, ji vlivl poguma za versko in narodno zavest. Vzglede, ki sta nam ga zapustila Don Bosko in Anton Martin Slomšek, naj bi danes prekvasil našo mladino ter jo vodil v boljšo bodočnost.

Po slavnosti propovedi je sledila pontifikalna sv. maša, ki jo je ob asistenci opravil stolni prošt dr. Maks Vraber. Med sv. opravilom je na koru krasno pel salezijanski pevski zbor z Rakovnika.

Popoldne se je vršila v uniojski dvorani slavnostna akademija, pri kateri so nastopili z izbranim sporedom salezijanski gojenci, vojaška godba, slavnostni govor o Don Bosku pa je imel bivši poslanec Franjo Žebot. Akademija je bila nad vse dobro obiskana ter je dosegla popoln uspeh. Podrobnejše poročilo o akademiji prinesemo v tokrovem »Slovenec«.

Pogreb o. Hugolina Saltnerja

Ljubljana, 22. aprila.

Tako veličastnega pogreba in tolikih množic že zlepa nismo videli v Ljubljani, kakor so se danes zbrale ob krsti pokojnega o. Hugolina ter ob vseh ulicah, kjer se je žalni sprevod iz frančiškanske samostana pomikal proti pokopališču. Lahko rečemo, da je bil gost špalir ljudi sklenjen prav od frančiškanske cerkve tja do božje niže pri Sv. Križu. V žalnem sprevodu samem pa je šlo toliko ljudi, kakor jih vidimo le ob redkih prilikah. Predstojništvu samostana je danes poslal sožalno pismo tudi ban dr. Marušič.

Truplo pokojnega o. Hugolina so blagoslovili najprej na porti, kjer je počivalo v krsti med cvetjem in gorečimi svečami. Blagoslovitev je izvršil provincial p. dr. Gv. Rant, nakar so krsto s truplom prenesli v frančiškansko cerkev. Tja so prišli g. prošt Ignacij Nadrah, predstojnik samostana p. Gabrijel Planinšek ter župnik p. dr. Angelik Tominec. Truplo je bilo v cerkvi še enkrat blagoslovljeno, potem pa so bogoslovci zapeli libero in nato še Usmili se... Na koru je pokojnemu zapela Glasbena Matica, njen predsednik dr. Ravnikar pa je govoril ob krsti pri odhodu

Mariborski sport

Maribor, 22. aprila.

Mrtvaški zvon. V Vrtni ulici 8 je umrl upokojeni železniški nameščeneec Jurij Tineuer v lepi starosti 78 let. Pokoj njegovih duš!

Pred vozeči avto se je vlegel in ni hotel vstati Edmund Garmuž, brezposeln in brez bivališča, tako da ni mogel šofer nadaljevati vožnje. S stražnikom sta morala siloma dvigniti Garmuža, Garmuž je zatrjeval, da ga je neki prijatelj prigravarjal, naj to stori.

Zanimiv občni zbor je bil v Narodnem domu, ki ga je imela Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev v Mariboru. Velika dvorana je bila nabitopolna. Na občnem zboru je bil navzoč tudi predsednik zveze Nab. zadrug iz Belgrada, Miloš Stibler, ki je poročal o zvezinem delovanju. Poročala sta Rehar za upravni, prof. Škof pa za nadzorni odbor. Zanimiv pojav je, da je zadrugin promet narastel v pretekli poslovni dobi za 20 odstotkov, rezervni fond pa za 720.000 dinarjev. Na posmrtnih je izplačala zadruga v 156 slučajih 390.114 Din, v posmrtninskem fondu je ostalo še 464.850 Din, Od

SUKNO TEOKAROVIC

LJUBLJANA GRADIŠČE 4 NASPROTI DRAMI
Vam nudi možnost, da dosežete največjo eleganco z najmanjšimi izdatki.
Platino volno, odeje, bureti svilo, baročne itd.

Od Soče čez Zilo

Kraji, ki ne smemo pozabiti, da so slovenski

Kobarid

To ni samo laž - to je izzivanje!

Italijanski Touring club je izdal nov vodnik po Julijski krajini in Dalmaciji, v kateri dokazuje italijanstvo ozemlja od Furlanije do Kotorskega zaliva

Trst, 17. aprila.

Italijanski Touring Club je izdal nov vodnik po Julijski krajini, ki mu je priključil na enkrat tudi še Dalmacijo. »Venezia Giulia e Dalmazia« se imenuje knjiga, ki se šopiri z bogato opremo po vseh knjigarnah Gorice in Trsta in ki jo je italijanska propaganda v ogromni množici razposlala vsem svetovnim potniškim agencijam in diplomatskim zastopstvom. Noben potnik, ki pride semkaj v Trst, se ne more izogniti reklami za to novo knjigo, ki ima v prvi vrsti iredentistične namene. Na 720 straneh opisuje »lepote italijanskega ozemlja« in na 105 zamljevidih in načrtih razkazuje »bogatstvo kulture Italije«.

Z dokazi podpirajo laž

Touring Club je imel pred očmi nalogo, da pokaže znanjem svetu, da je vsa Julijska Bencija italijanska. To dokazuje z vrstolomno doslednostjo, od vasi do vasi, od mesta do mesta, s kulturnimi pripombami, z zgodovinskimi prikazi, s statističnimi podatki o narodnostih in o veri, z natančnimi pregledi o gospodarstvu. Povsod naletiš na iste zaključke: kultura starodavno italijanska, nekoliko pokvarjena od tuje-rodnega vpliva, zgodovina italijanska, narodnost italijanska, gospodarska premoč italijanska. Le tu in tam, a zelo redko, kakšna besedica o »tujerodcih«, ki jih rešuje Italija, a ki kulturno in gospodarsko pomenijo neko brez-pomembno plast, ki jo bo latinska kultura kmalu odpršila.

Korak za korakom poudarja ta vodnik, ki pa je prav za prav le zavodnik, kaj vse je že storila italijanska kultura, vsi mostovi, vse ceste, vse zgradbe, vse je opisano in ilustrirano, da bi tujec dobil vtis, da je preje obstojala tukaj puščava, ki jo je k sreči obljubila in gos-podarsko odprla italijanska kultura. Zelo dolg opis je posvečen bivši bojni coni, »kjer se je odločevala usoda italijanskih neodrešenec« in kjer je Italija pokazala »neumrjoče junaštvo svojega genija«.

»Tujerodci za hribi«

Vodnik je zares tako sestavljen, da bravec nitu opazja ne, da se nahaja na čisto slovenskem ozemlju, da se spreha v kraju, kjer živi in trpi pol milijona Slovanov. Našel sem le eno ali dve opombi, da žive »tujerodci tam daleč na hribih«, a tujca nitu ne vabi, da bi iz rado-vednosti šel pogledat ta čudesa »za hribi«, ki se imenujejo Slovenci.

Čudim se, da nam Slovincem ali Jugoslovanom sploh ni nikdar padlo v glavo, da bi izdali mi sami en takšen vodnik v slovenskem in srbohrvaškem jeziku najprej, ker tudi naši potrebujejo točnih preglednih podatkov o tem delu slovenskega telesa. Pa, če bi bili podjetni, ga bi izdali tudi v francoščini in v nemščini in angleščini, da bi inozemski turist, ki prihaja v naše lepe kraje, zvedel za resnico, da obiskuje kraj, kjer v osrčju evropske kulture umira narod pod surovimi udarci latinske »kulture«. Da bi izvedeli za tiha junaštva naroda, ki noče kloniti... Pa mi nismo podjetni in v narodni borbi smo pozabljeni. Eh, ti Primorci, vedno ti Primorci, boste skomignili z rameni, ko boste brali ta predlog. Morda smo res naivni, toda nam, ki leži na nas udušljiva klada italijanske kulture, prihajajo včasih takšni domisleki, od katerih pričakujemo olajšanja.

»Naše morje«

Toda ta zanimivi zavodnik Julijske Bencije ni samo velika organizirana goljufija z ozirom na prilike med Slovenci in Hrvati pod Italijo, marveč je v onem delu, ki se tiče Dalmacije, nestramno izdajanje. 260 strani je posve-tlj Touring Club Dalmaciji in »našemu morju«. »Morali smo izpopolniti opis Julijske Bencije tudi z opisom Dalmacije«, tako se opravičuje urednik, »ker italijansko jezikovno in kulturno območje od Trsta do Dubrovnika sploh ne pre-nema«. 16 zemljevidov, 14 načrtov mest in še 15 drugih ilustracij razlaga »italijansko pripad-nost Dalmacije«. V dolgovaznem zgodovinskem uvodu dokazuje urednik, kako je dalmatinska obal »že od davnih rimskih časov povezana na Italijo, kako jo veže nanjo zgodovina beneške republike, kako so italijanski vsi zgodovinski spomeniki, italijanska vsa umetnost prekrasnih zgradb, ki dičijo to več kot tisočletno torišče italijanske kulture«. Naštet so vsi zgodovinski spomeniki, vse umetnine, in povsod najdemo zgodovinske pripombe o umetnikih, ki so tam delovali po pobudah, »ki jim jih je dala — mati Italija«. Vsa imena mest in vasi so seveda italijanska in turist se bo pri čitanju tega vodi-telja komaj zavedal, da se nahaja na čisto ju-

za to »njegovo rodoljubno delo, s katerim je odprl svetu lepote Italije ter pripomogel k temu, da bodo Italijo še bolj ljubili, v sedanjih njenih mejah, a tudi onstran njih, vsi ljubitelji njene kulture.«

In mi?

Dalmatinski del tega zavodnika je grdo iz-zivanje in predržno iredentistično početje, ki bi ne smelo ostati nekažnovano. A vsaj to bi morali storiti Vi tam, ki smete, da na svojih tleh dokazete tujcu, ki pride občudovat Vašo obalo, da je od nekdanj slovenska. In s tem prihajam zopet s predlogom o podobnem vodniku napisanem pri vas in — resničnim. Tukaj ne gre več za te »nesrečne Primorce«, tukaj gre za hlastanje po zemlji, ki je last Jugoslovanov tudi po mednarodnem pravu. Propagandi postaviti nasproti propagando. V tem se bo izražala naša volja, da se ohranimo.

Smrt starega renegata

V Kopru je umrl po Goriškem in po vsem Primorju znani slovenski odpadnik Benedikt Lončar, ki se je pisal Lonzar in je bil eden najbolj znanih založnikov in knjigararjev italijanskega mišljenja pred in po prevratu. Razdal je ogromno denarja za italijansko plitvo literaturo, s katero je hotel zastopiti slovensko prebivalstvo. Petdeset let je deloval za politiziranje Go-riške in Istre in je bil v svoji borbi tako pre-drzen, da je še pod Avstrijo razstavljal v svoji izločki ogromno sliko italijanskega kralja. Po prevratu se je stavil z vso vneto na razpolo-go fašistični stranki ter je naravnost preplavalj slo-venske kraje s cenjenimi knjigami in nemoralnimi trakti. Naj mu bo Bog milostljiv sodnik, saj se je na smrtni postelji mogel sam prepričati, da je uspeh 50 letnega dela v službi Italije proti nje-govi slovenski materi le klavern in da je kljub vsiljevanju laške knjige slovenski rod danes ostal isto, kar je bil pred 50 leti — zvest svoji sloven-ski materi.

Boj za znižanje cen

Gorica, 21. aprila.

Tudi najnovejšo naredbo za pobijanje cen tu-kajšnji fašisti grdo izrabljajo proti Slovincem. Tu-kajšnja prefektura je imenovala posebno nadzor-no komisijo, ki naj pazi na kmete, ki prodajajo živež na trgu, kakor na vse trgovce, da bodo za-konski predpisi »spoštovani«. Predsednik komisije je zloglasni fašistični govornik dr. Ugo, nje-govi fašistični pobočniki pa Stefanelli Ubaldo, Jo-žef Korteze (Kortež) in dr. Candutti. Komaj je komisija začela delovati, že prihajajo pritožbe od naših trgovcev, da jih neprestano nadleguje in po nepotrebnem šikanira, medtem ko so trgovci itali-janske krvi in mišljenja popolnoma varni pred njenim nadzorstvom. Imena slovenskih trgovcev se nabajajo na posebni črni listi v svrhu lažjega po-slovanja.

goslovanskih tleh in v jugoslovanski državi, marveč v najčistejši Italiji. Vse, naravnost vse ga »mora spominjati na Rim« in krasno dalmatinsko otočje se jim bo zdelo, »kot da je bilo izrgano iz naročja matere ter prenešeno v od-daljene zemlje.«

Turist bo odložil to knjigo, kot piše ured-nik sam, z »občutkom, da je zrl na prekrasne prikazni lepote, ki so vse prenapolnjene spomi-nov na italijansko kulturo.« ki je »razprostrla peruti svojega genija od Frijavlov pa tja dol do Kotorskega zaliva.«

Tukajšnji fašistični sekretariat — brez dvoma je isto storil tudi goriški in reški — se je v posebni okrožnici zahvalil Touring Clubu

Austrija za zaščito manjšin

„Na Koroškem ni več Slovencev“

Nesramno „šetlje“ dne 22. marca je izbrisalo slovensko manjšino

Škoda je, da bodo rezultati štetja znani šele po lotu dni. Svet bi imel iz števil jezikovne pripadnosti naše dežele priliko, da prouči naj-modernejši način rešitve manjšinskega vprašanja. Ne čudimo se, da so naši prijatelji v de-želi prvi izgubili potrpljenje in segli po naj-učinkovitejšem sredstvu. Zakaj bi se v duho-mornem in zamudnem delu ubijali s to boro manjšino v deželi. Je vendar enostavnejše zni-žati število koroških Slovencev v uradni stati-stiki in manjšino zbrisati z jezikovnega zemlje-vida.

To so prvi utisi izza zadnjega štetja. Leta 1880 nas je bilo uradno še 85.000, leta 1910 še 66.000, trinajst let pozneje komaj še 37.224 in leta 1934 pa le še borih par tisočev. Statistika bo torej tokrat pravilno navedla število živine naših krajev, ker so komisarji dobro šteli bike med bike, teleta med teleta in pujske med prasce. Manjkalo bo le ljudi, ki tod prebivajo in se v vsakdanjem življenju imenujejo Slo-venci. Morda upravičeno dvomimo, da bo kanc-le: uslužnosti komisarjev in predstavnikov po-litične oblasti v deželi in občinah vesel, ko so njegovo postavo tako gorostasno in duhovito raztolmačili in storili zase celo delo! Kako naj sedaj varuje nar. samobit koroških Slo-venec, kar je obljubil na zborovanju v Belja-ku, če pa so ti Slovenci čez noč izginiti kakor kafa in jih kratkomalo ni več? In veliki svet se bo sedaj že moral zadovoljiti s števnimi ko-misarji in svetniki, ki so odredili, da se izmed štiridesetih evropskih manjšin slovensko manj-šino na Koroškem izloči in se svet zadovolji na-mesto nje s komisarji in svetniki. Evropska jav-nost se lahko veseli prihodnjega jezikovnega zemljevida Koroške, ker bo dokazal, da so ven-darle mogoči še čudeži na svetu.

To je še par utisov izza zadnjega štetja in njegovih posledic. Nočemo pri tem storiti kri-vice kanclerju in njegovim. Četudi nas več ni, bomo vendarle še naprej dajali državi, kar je njunega. Ne moremo od nje zahtevati, da po-zna vlada naše versko, kulturno in gospodarsko življenje, poznala pa nas nedvomno bo iz naše še nadaljne zvestobe državi, kateri pripadamo. Veseli bomo, ko poleg tega še zazna, kako se avtoritarnost vladanja v deželi lahko porabi tudi v namene, ki niso baš istovetni z njenimi nameni.

Še par ilustracij k štetju! Uvodno pripo-nimo, da k slučajem zamoremo postreči seve z vsemi potrebnimi dokumenti in pričami. Poli-tična oblast v deželi je odredila, da izvedejo štetje namesto občinskih komisarjev njeni ko-misarji. Njej je dobro sekundirala večina land-bundovskih županov našega dela. Zapeljiva je bila k točki jezikovne pripadnosti beseda o »kulturnem krogu«, referent deželne vlade ga je točno razložil, da ni v nikakršni zvezi z mater-nim jezikom, kaj da je, so nato razložili številni komisarji: Učiteljem v Medgorjah je jezikovno vprašanje vprašanje pripadnosti k Jugoslaviji ali Avstriji, grabštajnškemu komisarju (nekemu) trgovskemu pomočniku je to pripadnost med »slawisch oder deutsch«. V Dobri vesi so komi-sarji tolmačili: k Jugoslovanom ali Koroščem, Nemcem prijaznega ali sovražnega mišljenja. V Ločah ob Baškem jezeru je komisar bil mne-ja, da zavisi jezikovna pripadnost od davko-plaćevanja, ker po njegovem mnenju morajo Slovenci plačevati višje davke v državi kot Nemci. Na Kostanjah je bil komisar inteligent-nejši in je vpraševal: Kakšnega prepričanja ste? Tja ali sem? Na Zilski Bistrici je komisar pojmoval vprašanje jezikovne pripadnosti po-vsem kulturno-vzgojno: Če ste slovenske pri-padnosti, bo nemščina popolnoma odpravljena iz vaših šol. Vaši otroci potem ne bodo znali nemški. V Važenbergu se je komisar poslužil

BREZ NASLOVA

Protialkoholno gibanje je doseglo hvalevredne uspehe, toda kljub temu nadaljuje alkohol svoje strahotno razrušilno delo. Vsak dan beremo o zve-rinah, ki so pod vplivom alkohola uprizorile novo kreavo založilo, ki jo potem obhajuje, ko se jim je enkrat v glavi razknilo. Vitezi protialkoholnega pokreta ne morejo doseči tega, kar bi mi vsi radi, ker pijanci nimajo navade obiskovati treznostnih predavanj, ampak sede po beznicah in tudi naj-modrejša beseda ne more prodreti megle, ki so v njo zavili njihovi možgani. V Ameriki, tako sli-simo, so sedaj opustili predavanja in letake in sli-šeno ter so začeli uporabljati druga sredstva proti pijancem. Imena pijancev bodo sedaj nabili na občinske deske. To je pametno in modro.

Kajli med tem ko nikdo ne bere na občinski deski besedila zakonov proti pijančevanju, bo vsak z velikanskim veseljem prebiral imena svojih znan-cev na črni listi in se bo skrbno varoval, da bi nje-govo ime prišlo na »plakat« javnih pijancev. — Zupan Woodburyja v Ameriki je menda tisti mo-drijan, ki je prišel na to obžekostno misel. On je celo ukazal, da se morajo ti imeniki nabiti na vidnem mestu vsake gostilne ter odredil, da se mora gostilna takoj na licu mesta zapreti, če bi gostilničar kakšnemu zaznamenovanemu dajal pi-jače. Proti temu američkemu modrijanu se bodo seveda dvignili zagovorniki človeškega dostojan-stva in svobode, češ, da kazni človeka nikdar ne popoboljšajo, ampak samo moralni vplivi na njegovo svobodno voljo. Dobro, toda pijanci so ljudje, ki zares delajo po svoji volji, a proti volji in željam svojih bližnjih. Pijani svoje lastne svobode, bi se radi opijanili še na svobodi svojih soljudi. In za take ljudi so rne buke, nabite po »ostarijah« ter strah pred izgubo koncesije edino učinkovito sred-stvo. Kdaj se bomo opogumili tudi mi, da bomo svoje kulturne madeže »plakotalirali«?

Mlad atlet

»Povej no, očka, ali ne misliš, da bi lahko našo mamko diskvalificirali? Me je premizko udarila.«

*

»Kaj si pa stilaš snodi v operi?«

»Celo vrsto novic: Melka se je poročila, gospa Ivanka se je ločila od svojega moža, Klemštorci so pa prišli v konkurz.«

*

Zdravnik: »Vašemu možu je predvsem potreben mir in samo mir. Popolni mir! Glejte, tu sem vam napisal uspevalno sredstvo.«

»Pran, gospod doktor, kdaj naj mu pa dam?«

»Njemu ga sploh ni treba dajati. To zdravilo je za vas.«

*

»Ali ne bi vzeli vstupnico za naš dobredelni koncert?«

»V kakšen dobredelen namen pa priredite to koncert?«

»Za pokritje primanjkljaja našega prevega do-brodelnega koncerta.«

*

»Micka razbili ste tole dragoceno vazo — mo-rala vam bom odrgati od vaše plače 50 dinarjev.«

»Gospa, ko ste dobili vazo v dar, ste rekli: To ropotija ni niti 5 dinarjev vredna!«

Avanture Carusovega ljubljence

Iz nič milijonar in zopet berač

Allan J. Eidinov je pred 20 leti s 25 do-larji v žepu prišel v Newyork. Bil je takrat star šele 16 let. Starši so ga poslali iz Evrope neki družini, ki ga je vpisala v gimnazijo v nekem američkem mestu. Tam je fant ostal dve leti, dokler se ni spoznal z neko varietetno ple-salko, s katero se je poročil. Študije je seveda moral prekiniti. Plesalka je mislila, da je fant bogat in ga je samo zato vzela; ko pa je videla, kako je z njim, ga je pustila na cedilu. Allanu ni preostalo drugega, kakor da se oglada za za-sluzkom.

Tega ni bilo lahko najti. Več tednov se je klatil po Newyorku, spal po parkih in čakal-nicah, stradal in prezebal. Nekega večera si je izbral prenočišče pod portalom velikega new-yorskkega hotela »Knickerbocker«. Toda, ker ga je le preveč zeblo, se je opogumil in odšel v hotel, kjer je zaprosil ravnatelja, naj mu da kakšno službico. Ravnatelj se je prezeblu mla-deniču zamislil in mu je dovolil, da prevzema od hotelskih gostov dežnike in jih nosi v garde-robo. Za to bo dobival napitnico, ki bo njegova.

Takrat je deževalo tri dni nepretrgoma, kar mu je prineslo srečo. Nekega dne je našel v predvorju hotela krasno zlato uro z nešte-timi briljanti. Odnese jo je lastniku hotela. Kmalu se je našel lastnik ure. Bil je to slavni pevec Enrico Caruso, ki je bil silno vesel, da je našel izgubljenno uro. Dal je poštnemu naj-ditelju 100 dolarjev nagrade in naprosil hotel-skega ravnatelja, naj poštnjaku namesti kot hotelskega paža. Tej prošnji ravnatelj seveda ni mogel ugovarjati in je Allana namestil kot paža. Kot paž je Allan dobro zaslužil, ker je bil najbolj inteligenten od vseh pažev v ho-telu. Zlasti ga je odlikovala diskrecija, ki mora biti ena poglavitnih lastnosti vsakega paža.

Eden od stalnih hotelskih gostov, bogataš Charlie Murphy, je Alanu večkrat poveril de-likatne in odgovorne politične posle, ki jih je ta opravil v njegovo največje zadovoljstvo. Murphy je spoznal, da je Allan silno spreten fant, ki bi se najbrž dobro obnesel na borzi. Predlagal mu je, naj zapusti svoje mesto in sprejme pri njem službo borznega mešetarja.

Kmalu je napravil svoj prvi samostojen po-sel. Izkoristil je neko tajno vest in prodal tisoč dolnic jeklenega trusta, ki jih sploh ni imel v

posesti. Ker so te akcije na borzi v onem času padale, jih je lahko nakupil tisoč in jih oddal svojemu kupcu. Samo pri tem poslu je zaslužil milijon v našem denarju. To ga je opogumilo in začel se je še bolj obširno baviti z borzijan-skimi špekulacijami. Prišel je sanjati o sebi kot največjem finančnem magnatu Amerike. V kratkem je postal zaupnik velike borzne tvr-dke. Ni dolgo trajalo in prisluzil si je milijon dolarjev. Kupil si je luksuzno vilo in dva kras-na avtomobila. Njegovo bogastvo je rastlo iz dneva v dan. Sedaj ni več delal za druge tvr-dke, ampak si je ustvaril lastno borzno podjetje. Postal je stalen gost na ameriški rivieri v Flori-di, kjer so ga prištevili med najbolj razpisne goste. Hodil je v družbi z ameriškim multimilijonarji, pri katerih pa je pozabil na svoj la-sten posel in posledica tega je bila, da ni ostal v stiku s položajem na borzah. Ko je bil na letovišču, je napravil veliko pogreško, ki ga je stala vse njegovo premoženje. Ker ni imel vpo-gleda v zakulisne spletke na newyorkski borzi, je dal svojemu tajniku v Newyorku nalog, naj kupi ogromno množino delnic nekega avstral-skega rudniškega podjetja. Ta tvrdka pa je v tistem času izgubila ogromen kapital in so za-raditi tega pričele njene delnice padati. Padle so tako katastrofalno, da so požrle vse Allanovo premoženje.

Na riviero je potoval v prvem razredu luk-suznega vlaka, nazaj pa je bil vesel, da je kupil karto tretjega razreda v navadnem vlaku. Pri poznejših svojih poslih ni imel več sreče in dan-es živi v Londonu, kjer ima na oglu neke ulice malo prodajalnico sadja. Služi si toliko, kolikor potrebuje za skromno življenje. Distrikat trpi tudi lakoto in premišljuje o lepši preteklosti...

— Osebe, ki so krvno, kožno ali živčno bolne, dosežejo z naravno »Franz-Josef« grenično redno prebavo. Specialisti z vi-sokim slovesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zadovoljni z učinkom staroznane »Franz-Josef« vode.

Zelo poceni

se oblečete pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14

NEDELJSKI SPORT

Hermes: Celje 2:0 (0:0)

Ljubljana, 22. aprila.

Z današnje prvenstveno tekmo, v kateri sta se spoprijela gornja nasprotnika za točke, smo lahko zadovoljni. Bila je to borba dveh enakovrednih nasprotnikov, o katerih se ni moglo z gotovostjo naprej trditi, kdo bo zmagal. Celjani so precej bolje zaigrali, kakor zadnje nedeljo proti Iliriji, ter se jim je videlo, da so šli v boj z neko sigurnostjo, da zmagajo. Naleteli so na odpornega nasprotnika, naše šiskarje, ki so nas danes prav prijetno iznenadili. Igrali so z velikim elanom in voljo do zmage, katero so si zasluženo izvojevali. Slab vtis, ki so ga pustili v tekmi z Mariborčani predzadnje nedelje, so danes s svojo resno in fair igro močno popravili. Zakaj pa je danes šlo brez surovih faulov? Pri nogometu je treba igrati in sicer tehnično in taktično pravilno, po tezaevnih predpisih nogometnih pravil in uspeh običajno ne izostane. To so nam danes ponovno potrdili tudi Hermezani. Le tako naprej in radi jih bomo gledali in občinstva bo vedno več.

Vratar Oblak je vlovil sicer vse žoge, kolikor jih je prejel, bil pa je zlasti v prvi polovici zelo nesiguren. Zgolj srečnemu slučaju je priporočati, da ni nikdar običajna žoga v njegovi mreži. Klančnik in Levi v ožji obrambi sta pridno čistila pred svojim svetiščem, vendar nista bila brez pogreškov. Halflinija pa nosi levji delež na današnem uspehu Hermesa. Ako ne bi opravila svojega posla tako odlično, bi bil rezultat najbrže obraten. Odličovala sta se osobito Čebolin in Košenina. Napadalni kvintet je bil šibek in notranji trio ni znal izrabiti več zrelih šans. Krili sta bili hitri, osobito Kariš, vendar nista dali pred golom dovolj uporabljivih predložkov, akoravno se jima je večkrat nudila prilika. V splošnem se pa lahko reče, da je enajststori kot celota zaigrala dokaj zadovoljivo.

Celjani so se danes pokazali v šisto drugi luči, kot preteklo nedeljo proti Iliriji. Zaigrali so tako, da je bil izid tekme ne samo negotov, ampak se je splošno mislilo, da bodo zmagali. Ker pa je bila njihova halflinija precej šibka, zato niso mogli doseči rezultata, kakor bi ga sicer. Vratar je zanesljivo opora njihove enajststori. Sigurno brani tudi teške strele. Ožja obramba je imela spričo šibke halflinije mnogo posla, ki ga je uspešno opravila. Napad je izvedel precej lepih akcij, ter je opetovano nevarno ogrožalo vrata domačih. Napravili so s svojo igro prav dober vtis in so tudi fizično močnejši fantje, kakor jih je imelo moštvo njegovega današnjega nasprotnika.

Občinstva je bilo par stotin in krog obiskovalcev vedno narašča. Tekmo je sodil gosp. Jordan dobro in objektivno.

Ilirija : VSK Triglav 6 : 0 (5 : 0).

V predtekmi je zaslužno odpravila Ilirija : VSK Triglav. Sodil je gosp. Pevalek.

DRUGORAZREDNE PRVENSTVENE TEKME!

Jadran : Mars 2 : 0 (0 : 0).

Igra je bila lepa. Jadran je bil v lahki premoči, Mars pa je bil preveč počasen. Tekmo je sodil objektivno gosp. Betetto.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Sestanek celokupnega članstva sekcije bo drevi ob 18.30 na tribuni nogometnega igrišča. Ob vsakem vremenul Polnoštevilo in točno!

Propagandni lahkoatletski meeting

Ljubljana, 22. aprila.

ASK Primorje je priredilo včeraj in danes popoldne na svojem igrišču propagandni lahkoatletski meeting, s katerim je tako rekoč otvorilo letošnje lahkoatletsko sezono. Prireditve so se udeležili samo atleti ASK Primorja, ker je bil meeting glasovno razpisal namenjen samo povabljenim. Škoda, da ni bila povabljena tudi Ilirija, kar bi prireditve zelo dvignilo. Pa tudi od lastnega kluba prireditelja smo pogrešali precejšnje število atletov, o katerih vemo, da bodo še nastopali na lahkoatletskem polju. Uspehi so bili z ozirom na to, da smo šele v prav zgodnji sezoni, zadovoljivi; posameznim atletom pa se je le poznalo, da so bili še prav malo v letošnjem letu na igrišču. A to so nam vseeno dokazali, da razpolaga Primorje tudi letos s prvovrstnim materijalom. Še malo obdelati bo treba posamezne fante in zopet bodo deževala točke o priiki državnega prvenstva za moštva.

Tudi z udeležbo občinstva moremo biti z ozirom na prejšnja leta zadovoljni. Če pomislimo, da se je zbralo na delovni dan in to sredi popoldneva toliko gledalcev, potem se lahko trdi, da gremo tudi v lahki atletiki boljšim časom nasproti. V nedeljo se je pa nabralo še več občinstva, ki je z zanimanjem zasledovalo posamezne točke zanimive borbe. Le prireditve samo bi bilo v bodoče tako organizirati, da se bo vsililo več točk naenkrat in da bo potek vsakega meetinga zelo hiter in zanimiv, da se ne bodo gledalci dolgočasili in prepričani smo lahko, da lahkoatletske prireditve ne bodo zaostajale za drugimi sportnimi tekmami, kar se udeležbe tiče, smo pa lahko prepričani, da bo po svoji pestrosti prekašal vse druge sportne prireditve. Da se bo to tudi izvedlo, pa je naloga i prireditelja i atletov in potem upamo, da se ne bo treba več pritoževati radi slabe udeležbe občinstva.

Doseženi so bili tile rezultati:

L dan (sobota): Prvi predtek na 100 m: I. Kovačič 11.8; 2. Perpar 11.9; 3. Putinja 12.1; 4. Štok 12.2; 5. Teran 12.2.

Drugi predtek: I. Raner 12.00; 2. Cerar; 3. Čebulj.

Finale: I. Kovačič 11.6; 2. Raner 12.00; 3. Perpar 12.1; 4. Putinja.

100 m jun. (3 tekmovalci): I. Šušteršič 12.2; 2. Jaklič 13; 3. Jež 13.2.

Krogla (seniorji): I. Perpar 11.35 m; 2. Putinja 10.85 m; 3. Skaberne 10.81 m.

Krogla (juniorji): I. Šušteršič 11.32 m; 2. Jaklič 8.88 m; 3. Simonšek 8.48 m.

Tek na 300 m (4 tekmovalci): I. Žorga A. 39.00; 2. Tručelj 40.9; 3. Perpar 41.00.

Disk (seniorji): I. Jug 32.49 m; 2. Skaberne 30.20 m; 3. Čurda 28.58 m.

Škok v daljavo z zaletom (seniorji): I. Rajič M. 5.99 m; 2. Putinja 5.96 m; 3. Perpar 5.75 m; 4. Štok 5.74 m.

Škok v daljavo z zaletom (juniorji): I. Šušteršič 5.32 m; 2. Jaklič 5.29 m; 3. Jež 4.29 m.

Tek 800 m: I. Žorga A. 2 : 08.2; 2. Čurda 2 : 11.9; 3. Skušek 2 : 13.4.

Škok v višino z zaletom (seniorji): I. Putinja 1.55 m; 2. Žorga A.; 3. Rajič M.; 4. Čebulj vai po 1.50 m.

Škok v višino z zaletom (juniorji): Kulakov 1.40 m; 2. Jaklič 1.40 m.

3000 m (8 tekmovalcev): I. Krevs 9 : 18¹/₂; 2. Srakar 9 : 46¹/₂; 3. Gombač 10 : 07; 4. Ošabnik 10 : 12¹/₂; 5. Grad 10 : 22; 6. Ogrin 10 : 24; 7. Igljič 10 : 25.

II. dan (nedelja)

Tek 200 m (seniorji): I. Kovačič 24 sek.; 2. Raner 25.6; 3. Tručelj 26.1.

Tek 200 m (juniorji): I. Malnarič 25.3; 2. Šušteršič 25.5; 3. Jaklič.

Troskok (seniorji): I. Rajič Mil. 11.89 m.

Troskok (juniorji): I. Malnarič 11.51 m; 2. Rajič II. 10.72; 3. Jaklič 10.71 m.

1500 m (juniorji): I. Svetina 4 : 59.8; 2. Štembal 5 : 09.8 (dva sta pa izstopila na progji).

1000 m (seniorji): I. Krevs 2 : 42.4; 2. Srakar 2 : 48.8; 3. Srakar Iv. 2 : 54.9; 4. Grad 2 : 57.4; 5. Tručelj.

Met kopja (seniorji): I. Švigelj 43.91 m; 2. Putinja 43 m; 3. Fakin 38.53 m.

Met kladiva (seniorji): I. Franc Bogomir 34.25 m; 2. Putinja 23.10 m.

Kresov čas na 3000 m je zelo dober in samo za dve sekundi slabši od državnega rekorda, katerega bi gotovo zrušil, ako ne bi v začetku preležerno tekel. Četudi se je vršil ta otvoritveni meeting nekako »po domače«, je dal vendar slutiti, da se bo bila pri letošnjih lahkoatletskih prireditvah luta borba bodisi z domačimi ali pa s tujimi atleti. Naši lahki atleti želimo obilo uspehov, da bi vsaj z letošnjim letom napravili oni veliki korak naprej, da se bomo približali počasi mednarodni kvaliteti in na ta način pripravili naše atlete za težko borbo, ki nas čaka na prihodnji olimpijadi v Berlinu.

Hazena-Ilirija : Korotan (Kranj) 14:0 (9:0)

V prvenstveni hazenski tekmi, ki sta jo odigrali gornji družini danes dopoldne na ilirijanskem igrišču, so domačinke z visokim rezultatom zasluženo odpravile svoje tovarišice iz Kranja. Tekmi je prisostvovalo veliko število občinstva, kar znači, da postaja zanimanje za hazeno tudi med našim občinstvom vedno večje. Le žal, da tekma ni nudila tega, česar smo od nje pričakovali; kajti nadmoči Ilirije je bila tolikšna, da je bila igra vsekozi nezanimiva in dolgočasna. Radi tega nam domačinke niso podale take igre, kakor smo jo bili vajeni videti pri njih. Poleg tega sta bili pa v družini še dve rezervi, kar je team le še poslabšalo.

Domača vratarica sploh ni imela nobenega posla, ker v celi igri ni dobila niti enega poštenega strela na gol. Obramba je imela prav lahko stališče, ker se je že ves nasprotni napad razbil ob krileki vrsti domačink. Napadalni trio je dajal previsoke strele, Ruplova je bila nekoliko prepočasna, Vida pa je prerada zadrževala žogo. Nika je kot voditeljica napada še vedno na svojem mestu ter so ugajali zlasti njeni nevarni streli, izvedeni iz vijaka. Belo-zelene bi danes prav lahko dosegle še precej večji rezultat, ako bi bila družina kompletna, in če bi te igralke, ki so bile v njej, zaigrale z večjo voljo in elanom.

Kortanova družina še ni kos težjim tekmam, ozir. močnim nasprotnikom. Manjka ji tudi potrebnega tehničnega znanja. Igrale so sicer pošteno in so napravile vse kar so pač mogle, vendar daleko zaostajajo za jeseničankami, katere smo videli prejšnjo nedeljo v Ljubljani. S primernim treningom in s pogostejšimi in težjimi tekmami pa bodo tudi one dosegle še lepo višino v tej sportni panogi, za kar nam bi mogle jamčiti dekleta, ki so se nam danes predstavile, seveda le, če bodo trenirale. Najboljša je bila vratarica, ki je rešila svojo družino še težjega poraza.

Družini sta nastopili v naslednjih postavah: Ilirija: Papež Ivica—Hafner. —Pirš Joža, Papež Darinka—Janežič Vida, Nika, Rupel.

Kortan: Franko M.—Kveder Angelca—Počganič S., Franko Pepca—Soklič Anica, Kveder Minka, Stirn Marica.

Gole so dale za domačo družino sledeče igralke: Janežičeva v 6., 12., 13., 22. in 23. minuti prvega polčasa ter v 3. in 6. minuti drugega polčasa; Ruplova v 10. minuti prvega in 13. in 15. minuti drugega polčasa; Nika v 15., 19. in 20. minuti prvega ter 12. minuti drugega polčasa.

Tekmo je sodil g. Kušar prav dobro.

Otvoritvena cestna kolesarska dirka Hermesa

Ljubljana, 22. aprila.

Agilna kolesarska sekcija Hermesa je s svojo današnjo cestno krožno dirko na 50 km otvorila pomladansko kolesarsko sezono. Start in cilj je bil v Zgornji Šiški pri restavraciji Čarman. Dirka je bila zelo zanimiva in napeta, saj se je nudila gledalcem možnost, da so večkrat videli dirkače. Dirkači so dosegli naslednje rezultate:

Juniorji (16 km): I. Dekleva Mart. Sava 30 : 30;

2. Rozman M. Primorje 31¹/₂; 3. Lavrič Karel Hermes 31¹/₂; 4. Mravljje Vinko Primorje 31¹/₂; 5. Jeras V. Primorje 31 : 30¹/₂; 6. Golob A. Primorje 33.

Seniorji (50 km): I. Rozman (Zeleznica-Maribor) 1 : 37 : 00; 2. Močnik, Sava (padel) 1 : 37 : 30;

3. Gartner, Ljubljana 1 : 37 : 50; 4. Stirn, Primorje 1 : 38 : 00; 5. Grabec, Primorje (padel) 1 : 38 : 30;

Abulnar od Hermesa je imel defekt.

Sabljaški turnir SK Ilirije

Ljubljana, 22. aprila.

Danes dopoldne je priredila sabljaška sekcija SK Ilirije pod vodstvom agilnega in neumornega trenerja gosp. podpolkovnika Cvetka v telovadnici ženskega učiteljskega interneta sabljaški turnir za svoje članove, da jih preizkusi za prvenstvo dravske banovine, ki se vrši čez 14 dni v Ljubljani in pa za državno prvenstvo, ki se vrši o Binkoštih v Velikem Bečkereku. V tem turnirju se je ob enem tekmovalo tudi za prvenstvo kluba. Udeležilo se ga je sicer samo 8 sabljačev, ker so nekateri vsled poklicnih poslov in študija zadržani; kajti g. podpolkovnik Cvetko se kot izborni vojak drži strogo načela; prvo poklic nato šele sport. Zato onim, ki bi bili vsled udejstvovanja v sabljaškem sportu količkaj ovirani pri svojem poklicu, oziroma študiju, enostavno ne dovolji sodelovanja, kar je tudi edino pravilno. Kajti naloga sporta ni samo vzgajati dobre sportnike ali rekorderje, temveč v prvi vrsti in predvsem vredne člane človeške družbe. A kljub temu so uspehi sabljaške sek-

cije SK Ilirije na zelo visoki stopnji. Lansko leto so si osvojili damsko državno prvenstvo ter prvenstvo seniorjev v floretu in tvorijo baš ilirijanski sabljači jugoslovansko »klasico«. Uspeh današnjega turnirja pa je tem večji, če pomislimo, kako malo prilike so imeli sabljači preteklo sezono za trening. Že prej omenjene zapreke in pa pomanjkanje lokala za trening, brez katerega so bili skoro celo zimo, so onemogočile sabljaški ekipi SK Ilirije povzpeti se še na višjo stopnjo. Zato se moramo tembolj čuditi današnjim rezultatom, ki nam garantirajo, da bo SK Ilirija tudi na tem polju prvačila ne samo v naši državi temveč tudi izven njenih mej.

Uspeh današnjega turnirja pa je naslednji: 1. Pengov Marjan (6 borb dobil, 1 zgubil, 13 zadetkov); 2. Koršič (6 borb dobil, 1 zgubil, 24 zadetkov); 3. Seunig (5 borb dobil, 2 zgubil, 19 zadetkov); 4. Mandelc (5 borb dobil, 2 zgubil, 22 zadetkov); 5. Kodrič (2 borbi dobil, 5 zgubil, 28 zadetkov); 6. Prezelj (2 borbi dobil, 5 zgubil, 28 zadetkov); 7. Bleiweis (2 borbi dobil, 5 zgubil, 30 zadetkov); 8. Jelar (0 borb dobil, 7 zgubil, 4 zadetkov).

K današnjim uspehom sabljaške sekcije SK Ilirije moremo samo čestitati. Zelo hvaležni smo zlasti mojstru gosp. podpolkovniku Cvetku, ki si je vzgajal tako dobre sabljače, ki dosegajo tako lepe uspehe tudi izven mej naše ožje domovine. Želimo le, da bi ta lepa sportna panoga dobila večji odmev med našim sportnim občinstvom in prijatelji telesne kulture, da bi se razširila vsaj po vseh naših mestih in trgih in da bi

zavzela med sportnimi panogami ono mesto, ki ga zasluži. Upajmo, da bo k temu nekaj pripomoglo tudi prvenstvo dravske banovine, in ga bomo videli čez 14 dni v Ljubljani in na katero že danes opozarjamo vse prijatelje lepege sporta.

Mariborski sport

Maribor, 22. aprila.

SK Zelezničar : Atletik SK 3 : 2 (1 : 0).

Tekma, ki je imela vsekozi prijateljski značaj, se je končala s pičlo zmago domačinov. Atletiki so prav malo imeli od igre, palagama pa so se popravili. Ob nekoliko večji pozornosti svojega vratarja bi bili lahko celo obranili neodločen rezultat. Moštvo Zelezničarja danes ni ugajalo. Sodil je g. Vesnaver dobro.

V predtekmi sta igrali mladini Zelezničarja in Maribora. Tekma se je končala neodločno 2:2.

ISSK Maribor : Čakovečki SK 2 : 2 (1 : 1).

Na igrišču ISSK Maribora na ljudskem vrta se je vršila danes prvenstvena tekma med omenjenima nasprotnikoma. Na igrišču se je zbralo okoli 700 ljudi. Tekma pa ni zadovoljila. Posamezni igralci so se šestokrat posluževali fizične moči, tako da je izgledalo, da se bo tekma končala tako kakor pred 14 dnevi. Maribor je v splošnem zadovoljil. Sodil je g. Nemeč, ki pa je bil premalo energičen.

Po dvoranah Slovenije

Kako se gibljejo naša društva

Vse za bedne in uboge Občni zbor Vincencijevih konferenc

Ljubljana, 22. aprila.

Vsako leto enkrat se zbero v Ljubljani delegati podeželskih Vincencijevih konferenc, da ob skupnem pregledu vsega karitativnega delovanja, vseh potreb, ki jih čas neizprosno nalaga krščanski dobrotelji, določijo glavne smernice in program bodočega karitativnega delovanja. To zborovanje Vincencijevih konferenc se je vršilo danes v Marijanišču. Z dežele in Ljubljane je prišlo na občni zbor lepo število delegatov, samih marljivih in požrtvovalnih izvrševalcev krščanske dobroteljskega dela.

Kot uvod v zborovanje se je zjutraj v marijaniški kapeli darovala sv. maša, ki so se je udeležili vsi zborovalci.

Zbor je vodil potem predsednik dr. Mirko Božič, pregledno poročilo o delovanju vseh Vincencijevih konferenc v Sloveniji pa je podal dr. Levčnik. Vse konference so v lanskem letu zbrale nad 1,100,000 Din ter razdelile med najsiromašnejše nad 900,000 Din. Samo ta visoka številka dovolj govori o strašni bedi med nami, pa tudi dokazuje, kako velikansko in plodno je delo kršč. dobroteljskega. Najbolj delavne konference so v Trzinu, na Viču in pri Sreču Jezusovem v Ljubljani. Konferenca na Viču in ona v Trzinu vzdržujeta posebni sirotišnici in zavetišče za uboge, medte mko se pri Sreču Jezusovem snuje in pripravljata tako zavetišče. Med letom so se na novo ustanovile konference na Bledu, v Kropi, na Breznici in v Radovljici.

Delo glavnega odbora Vincencijevih konferenc v Ljubljani je vse zadnje leto slalo pod vtišom dveh velikih dogodkov: v znamenju praznovanja stoletnice velikega Ozanama, ustanovitelja družbe sv. Vincencija Pavelskega — ter pod vtišom smrti

Delo in eksistenca

Mogočno zborovanje brezposelnih

Ljubljana, 22. aprila.

Pred kratkim osnovano društvo »Delo in eksistenca« je sklicalo za današnji dan svoje prvo zborovanje v Delavski zbornici. Teža shoda se je razumljivo udeležila silna množica brezposelnikov, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano Delavske zbornice ter tudi vežo in bližnje prostore. Zastopane so bile tudi oblasti in ustanove, ki so živo zainteresirane pri rešitvi vprašanja brezposelnosti, tako n. pr. banovina, mestna občina, OUZD, Delavska zbornica, Zdravniška zbornica, gremij trgovcev, Obrtniško društvo in cela vrsta drugih.

Zborovanje je vodil predsednik g. Kosem, glavno poročilo pa je o stanju brezposelnih prebral g. Kreutzer. Razlagal je, kako bi se z majhnimi ukrepi moglo veliko koristnega napraviti za rešitev brezposelnosti. Naj bi se samo zmanjšale previsoke plače nekaterikov, odpravili naj bi se vsi dvojni zaslužkarji, odpustile naj bi se vse poročene žene iz služb, itd. Povedal je, da se je samo z zmanjšanjem plač senarjem in poslancem prihranilo nad pol milijona Din na mesec. S tem je prizadetih komaj 500 ljudi, pa tolik prihranek, — kaj bi se s podobnim zmanjšanjem storilo lahko tudi drugje.

O poročilu g. Kreutzerja se je razvil daljši razgovor, v katerega so posegali zastopniki namučencev in brezposelnih delavcev; nekateri izmed teh so na prav izrazit način, z jedko ironijo pokazali na nekatere nezdrave pojave, ki brezposelnost povečujejo.

Kot zadnji je govoril zastopnik diplomiranih elektrotehnikov tajnik te organizacije g. Kuhar, ki je v temperamentnem govoru razkril boli mladine, ki v današnjih prilikah ne more in ne more priti do dela in do kruha. Poleg drugih krivcev je navedel, da nosi odgovornost za ta tragičen po-

ložaj tudi mladina sama, ki je utonila po zabaviščih in po športnih prireditvah. Vsa dvorana mu je ploskala, ko je pozval mladino »naj zapusti plesne dvorane in športna igrišča, kjer ji ponujajo kot življenjski cilj zabavo in rekorde, mesto vsakdanjega kruha, naj se otrese teh mamilnih okolvov ter naj se v realnem življenju izkaže, da je vredna nove dobe, ki jo bo enkrat vodila. Nova Nemčija je uspeh mladinskega pokreta. Zakaj bi pri obnovi naše države, kjer je kruha za vse, stala ob strani ravno mladina, ki je prva poklicana, da se uvrsti, ona prej kot vsakdo drugi, med pobornike za ideale.« V razne pokrete, ki se ponujajo, nima zaupanja, »ker vedno in povsod ter pri vsakem srečanju vedno iste ljudi, oblečene enkrat tako, drugič zopet drugače, kakor je pač potreba. Mladina bo zaupala tistim, ki ji bodo dali mesto navdušenih besed dela in z delom — kruha.

Vsi ti govori so pokazali, da množica ni prav nič zadovoljna z dosedanjim reševanjem brezposelnega vprašanja, pa tudi z delovanjem društva »Delo in eksistenca« ne.

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš nad vse ljubljani brat in svak, gospod

KAROL KLAUDER

zasebnik

dne 22. t. m. po kratkem, mukepolnem trpljenju, spravljen z Bogom, mirno umrl. Pogreb dragoga pokojnika bo v torek, dne 24. aprila 1934 ob dveh popoldne iz hiše žalosti Ulica Stare pravde št. 1 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 22. aprila 1934.

Žalujoče sestre
in brat.

Globoko užaloščeni naznanjamo, da je naš ljubljani soprog, oče, sin, brat in stric, gospod

FRANC DEMŠAR

trgovski pomočnik

dne 21. t. m. po kratkem trpljenju bogu-dvano umrl. Pogreb bo v torek, dne 24. aprila 1934 ob pol štirih popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 22. aprila 1934.

Žalujoča rodbina Demšarjev.